

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Cedere majori iussit prudentia Cajum:
Cedit; at est major gloria, ferre parem.
Et si ferre parem possit, non gloria sum-
ma est.

Ferret amore Dei, gloria summa foret.

EPIGR. XCIX.

Non satis est fines vitare, modumque
tenere:

Nam vitii medium, qui vitia ipsa verat.
Foeda, reor, virtus erit in concessa volup-
tas:

Si modus in Venere est, an Venus illa
licet?

Kundgörelser.

En salu utbjudes en byggnad, belägen vid
lilla Edet, 21 och en half aln lång. Under-
våningen består, utom förstuga, af sal, kam-
mare och kök: salen och kammaren äro tapetse-
rade, samt alla rummen med goda eldstäder och
järn-spjäl försedde. Öfver våningen består af
en kammare, med spis och järn-spjäl, utom tvins-
dar til wisthus och flera förnödenheter. Utom-
kring är hela byggningen fodrad med nya bräder,
och prälar med tegel-tak, och goda fönster, alt
i behållertstånd. Om priset meddelar HerrKame-
reraren Pettersson underrättelse.

Hos Sabelmakaren Gock äro half- och hel-
takte wagnar til salu.

* * * *

Göteborgska
Magasinet.

Lördagen, den 10 Julii 1762.

Om Manufacturer.*

Et enda Rike kan ej idla allehanda Manufac-
turer. Den ämhet är under tiden ja blaga
dat med affray, och kastat med dyr teater, at
smiliga Manufacturer ej kunna med fördel in-
rättas uti widt ifrån sjön, eller segelbare strö-
mar, aflägne orter. Golt är ej heller lika fäst
let för allehanda slögder: en orsak, hvarjör
Holländarnes blomrade sidentyg aldrig gå up-
i fullkomlighet mot de Francka.

Man bör icke utan mycken betänksamhet föres-
taga sig en Manufactur-inrättning: helst ättills-
ka äro sbaa, båtande för hvar sig Riket. Det
är äfventyrligt, at wilsa truga fram sig för
slag, koste hwad det wils. En Fabriek, som
wislyckas, är skadelig: hon är en last och be-
tig tunga för socket, som nödgas emot högre pris
taga

Deffe tankar äro i uti icke mine: men äntare och
äfwersatte uti Herr Baron Bielskeds Institution
Politiques Chap. XIII.

taga en eländig wara. Desutan wore det prof af en slåt Stats-konst, at genom inrättning af alla mögeliga Manufacturer, betaga utlånnin-gen all utwäg til handel. En så omättelig sit skulle förstöra et wigtigare näringsfång; hwar Danen wis regering ej låter skydda sådan mång fögd. At hindra all införsel, wore samma som at bjuda all utförsel samwät, i stället för at utwidga och förmeraden samme. Ingen Nation kommer därmed ut; ej heller gifwes någon så folkrik, at arbetare ej skulle trötta, därest alla Fabriquer widtogos.

Fördensful böra de arbetande händern noga räknas, och wäl efterses, huruvida Staten kan utan at skada åkerbruket och redan gjorda inrätningar, aflemna nödiga personer, innan flera Manufacturer påtänkas. Man sätter den händelsen, at 20000 arbetare sysselsättas wid en Rikets klådes-fabriquer, som drifwas til den högd, at man gör sig årlig räkning uppå en båtande utförsel: nu wil man och hafwa siden-fabriquer; men hwar händer? Dessa tyckas ej synnerligen; doch afhända de klådes-fabriquerne 5000 arbetare, och göra en nyttig Manufacture til en fjerdedel såmre, med den usla båtad för Riket, at des siden-waror så köpas och slitas hemma.

Detta allt wägrat, och ehuru försigtigheten fodrar skilfång och wal på nyttiga inrätningar; så förstas likwäl, at ju flera Fabriquer man utan twång underhåller, ju flera tillfällen öppnas för slitiga händer, och ju sannolikare blir det, at

M

Nationen riktar sig. Mönstret är skålen i Fabriquer; en omständighet, som gör Målar-Academier oundgängliga, och hwaraf Francke smaken ännu segrar i Manufactur-waror. Werktygen göra och mycket til saken: Swertige kunde försä sig med aldrabästa järn- och trä-redskap, om det brister uti snilrike arbetare.

Bland alla Manufacturer förtjena de ylle företrädet, och all mögelig upmuntran, dels emedan tillverkningarne böra til et almännare bruk, dels emedan landa-skötslen därigenom wändeligen updrifwes: en sak, som Ungelands efterdöme satt utom all twiswel. Det bör ej förgätas, at större delen af de händer, som sysselsättas med ylle-tillverkningar, stjåla ingen tid bort ifrån åker-bruket, så wida arbetet sker mest om höst och winter. Et stycke klåde, som kostar 6 Dal. alnen, är på denna grund, och i Patriotiska ögon, mycket dyrbarare, än det präktigaste guld-wirkade tyg, som kostar 20 plåtar alnen.

Siden-fabriquer hafwa och sina förbåner, så wida landet har arbetare, som ej sysselsättas med ylle eller linne-tillverkningar, och så wida man i Riket kan åstadkomma någon del af en fördeliga rudimaterier. Men båtadaden ware så stor man wil, så gå likwäl ylle-manufacturerne främst, af orsak at de sysselsätta mycket folk, och werkeligen främja åker-bruket.

Det gifwas länder, hwilkas jordman och läge är så tjenlig til lin- och hampe-plantering, at

E 2

at

at dessa Fabriquer uppkomma där liksom af sig
sjelfwa, och lyckas utan upmuntringar. Ele
sien, Lausitz, Zeland och Westphalen räknar
man hit; men i synnerhet Nederländerna, jämte
några landskap i Frankrike. Näst ulla fabri
querna, wet jag inga lyftigare för et Kile, än
spets- och linne-fabriquer, jämte spinnerier. I
Swerige tar man liksom undan alla förädling
gar af järn: arbeten, som naturen pålägger och
och en uplyst egenmyrta twifwelsutan widtager.
Jag tänker ej jämföra bomulls-togen med lin
ne-tilwerkningar. Bomull är et af de skadeli
gaste förgift, hwärmed Asien angripet Europas
Politiske kropp. Ingen twiflar, at ju weerdens
äldermor skadat och ej mindre med sin bomulls-
sidenty, ehuru de förre nu förskrifwas så från
America, som från Levanten. Doch göres en
billig skildnad mellan arbetad och oarbetad bom
ull; afwen som det wore betänkeligt, at wågra
all insärfel där af, så framt Europa wil hafwa
någon affättning i Levanten på sina Kläden.

Tobaks-affättningen är wist en af de betydande,
och bätar afwen de Nationer, som hafwa inga
plantager aningen i Europa, eller America.
Man tror, at Angeland affskrifwer hela sin skuld
hos Frankrike, för oljor, win och hells-watten,
med idel Tobak, wagtat denna waras ringa
wärde.

(Fortsättning härnäst.)

Swad

Swad nytt i Staden?

Korta Stads-nyheter.

Göteborgske Wexel-coursen.

Onsdagen, den 7 Julii.

London	- -	90	- -	Dal. Rmt.
Amsterdam	-	85	dub. uso	R. Rmt.
Hamburg	-	86	- -	M. Rmt.

Ankomne äro Skepparne Thomas Young
från Dundie med barlast, och James Patrick
ifrån dito med malt.

Utgångne äro Skepparne Oluf Höök til
Scotland, Anders Hansson Hagman til Lwew-
pol, Jacob Paulin til Newcastle, och Nils Hel-
lerström til Zeland med järn och bräder.

Helsingör. Den 28 Junii gingo härigenom
Skepparne Herman Fred. Grewe, Peter Rein-
ström och Johannes Åsberg ifrån Göteborg
til Danzig, Carlscrona och Carlshamn med sill,
Jurgen Hindrichs, och Johan Swenssen Lun-
ström ifrån dito til Petersburg med sill. Den
29 dito, Robert Puntton och Joseph Cockerill
ifrån Stockholm til Angeland och Hull med järn,
Dehr Bengtsson Hanhals och Isac Hulst ifrån
Carlshamn til Göteborg och Lissabon med stafs-
wer

Es 3

wer och bjellkar. Den 30 dito, Hobeck Zarsen och Thore Anders Dahlberg ifrån Stockholm til Medelhafwet och Marstrand med tjårer. Peter Cervin ifrån dito til Dublin med järn. Peter Nilsson ifrån Wisby til Gøtheborg med salt, Nils Bagge ifrån Malmö til Warberg med malt, Swen Budeen ifrån Seudris til Westernis med salt. Den 1 Julii, Lars Zerman ifrån Söfswitsborg til Gøtheborg med ståfwer, Magnus Dahlström ifrån Certe til Danzig med win. Den 2 dito, Daniel Norman ifrån Lissabon til Stockholm med salt. Den 3 dito, Jöns Simonson ifrån Carlshamn til Gøtheborg med ståfwer, Wiggert Alberts ifrån Nantes til Stockholm med styck-gods. Den 4 dito, Matthias Grund och Swen Lundberg ifrån St. Ubes til Stockholm med salt, Lars Elfwing ifrån Uddewalla til Carlscrona med sill.

Et af Danska Compagniets Ostindiska Skepp hwilket föres af Capitaine Swan, är i dag tyckeligen ankommet här på redden.

Med förenämde Capitaine har den bebröfwerliga nyheten inlupet, at Swenska Skeppet Fredrich Adolph, omist af hwarad händelse, dock utan at någon man af hela besätningen omkommet, på Chinesiske wallen, eller 30 mil ifrån Canton, slutat sina resor. Olyckan hände den 3 förelidne September, och således på utresan. Gemene man har taget tjenst hos Ung- och Holändare; men Officianterne wäntas hem med Nilssens Ständer. Det är uselt, at se Courten

hunnit til 90 talet, och tillika så sådana tidningar. Ut förtiga Compagniets och det almännas skada, tar Gøtheborg ej liten förlust igenom förolyckade bodmerier och försäkringar.

Små Kyrko-tidningar.

I Swenska Församlingen äro ifrån den 1 til den 7 dennes födde i Gosse- och i Flicka-barn: Död Glasmästaren Fribergs Enka af långsam sjukdom.

I Dyfka Församlingen födt i barn:

Från Kronhuset äro denna gången inga nyheter inkomne.

Rundgörelser.

Säterierne Lunden och Rätene i Elfsborgs Län och Wåne Härad in wid Trälhätte-Eluswerk äro til salu, tillika med gröda och Inventarii-persedlar. Säteriet Lunden består af fem ottondefels Hemman, samt 8 stycken Rå och Rørs Hemman, til et ottondefels Hemman hwarje råknade, som til Säteriet utgå 36 dagswerk i weckan. Säteriet Rätene består af 1 helt Hemman, och hafwer under sig twänne Rå och Rørs Torp. Affsätningen wid denna egendom kan se wid Tröllhättan. Eho som wil denna egendom sig tilhandla, tåckes sig där om annåla, antingen hos Herr Capitainen och Riddarsen Lake på Wennerborg och Lunden, eller och hos

hos Krons-Låns-mannen Peter Sandborg på Lidköping och Moleby.

Esso som har lust, at tilhandla sig en här i Staden wäl belägen bod för silke-saltning, hwar uti fyrahundrade tunnor kunna läggas i winterlag; samt et äfwenledes här i Staden beläget inneplankat skjul, för sexhundrade femtio tunnors winterlag, får hos mig närmare beked om allsamman.

Et Fickur är nyligen förlorat på Kronhusgatan, och en silfver-syring i förleden wäcka på Ryrkogatan. Närmare underrättelse gifwes och åstundas mundretligen.

Husrum i Krokslåt, Morgården, bortarenderas, samt fri torf-bränsel, och alla underrummen: så lemnas och fritt utskäp på utmarken. Närmare uplysning erhålles, där dessa blad utgifwas.

Likaledes uthyres sal, kammarer, kök och stora til et lagom hushåll hörande rum: om pris och husägare får hyresman af mig närmare beked.

På Midsommarsdagen, eller den 24 Junii, insamlades, til Primurare-barns och Koppymnings-huset härstädes, uti Collecten och höfwarne en summa af 1063 Daler Rmt, hwar för re wederbbrände gifware tack-sägelse 1000 salt hembäres; men i synnerhet den adelsinte medborgaren, som behagat til förenämde summa förskjuta 1000 Daler Rmt, utan at göra sig bekant, eller förda en så billig erkänsla, i sine Landsmäns åtanke, och ewärdeliga minne.

* * *

Göteborgska Magasinet.

Lördagen, den 17 Julii 1762.

Fortsättning om Manufacturer.

Det är en wigtig fråga, som Herr Baron Biels feidt uptaget och beswarat, under förenämde artikel. Hon går därpå ut, om et Rike kan med säkerhet förbjuda all utførsel af wissa rudimaterier, för at därigenom twinga undersåtterne, at förädla de samma? Det är sant, at Angeland och Preussen lyckeligen försökt et förbud af utgående ull; äfvensom Spanien och Italien kännes wid ansenlig förlust; orter, där ull, silke, lin och hampa fritt utföras. Och på dessa grunder skrifwer Författaren under förbuden. Han tänker, at säkrare sporre gifwes ej, för at ägga myckenheten, och göra Landet til en skådeplats af all mögelig slit. Men det faller swårt, at beskrifwa alla länder en och samma regel. Tänk, om sådane landskap gifwas, där inifrånkt utførsel af ull och silke skulle snart ödelägga hela landasförisen. I sådan belägenhet är både Spanien och Italien. Landtmannen skulle förr up-

F f

gifs